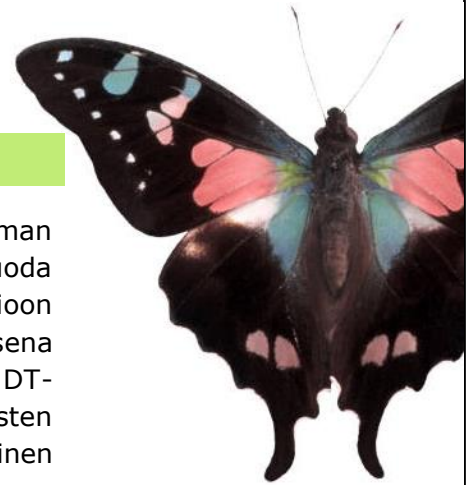

Toimintakertomus 2013

YLEISTÄ

Vuonna 2002 perustetun puoluepoliittisesti sitoutumattoman yhdistyksen Käymäläseura Huussi ry:n (KSH) tarkoituksena on tuoda eri yhteyksissä esille ja edistää erilaisin tavoin kuivasanitaatioon perustuvaa DT -teknologiaa (dry toilet technology) tasavertaisena vaihtoehtona vesikäymälään perustuvalla teknologialla. DT-teknologiaan kuuluu olennaisena osana ihmisten jätösten (kansantuotteen) asianmukainen käsittely, hallittu ja hygieeninen ravinnekierto, puhdas vesi ja vesistöjen suojeleminen.

Vuosi 2013 oli yhdistyksen kannalta mullistava vuosi. 11. toimintavuosi toi tullessaan uusia tuulia ja syvensi vanhoja toimintoja. Toiminta painottui edelleen ulkopuolisen rahoituksen tuen avulla toteutettuihin hankkeisiin ja tietenkin neuvontaan. Toiminnan tavoitteena oli kasvattaa omia kokemuksia ja levittää tietoa kuivasanitaatiosta niin kotimaassa kuin maailmallakin. Jokaisella ihmisellä pitäisi olla oikeus terveelliseen ympäristöön ja sitä edistävään sanitaatioon. Toistaiseksi asianmukainen sanitaatio puuttuu noin 2,5 miljardilta ihmiseltä, siis kolmannes maailman väestöstä on vailla käymälää. Suomessa kuivakäymälä on perinteisesti kuulunut vapaa-ajan asuntoihin, mutta viime vuosina sisäkuivakäymälät ovat lisääntyneet myös vakituisten asumisen piirissä. Uusi hajajätevesiasetus, jossa on vielä pari vuotta siirtymäaikaa jäljellä, luo lisää tarvetta jätevesiratkaisuista tiedottamiselle, mikä heijastuu yhdistyksen toimintaan.

Kuluneella toimintavuodella pääteemoina olivat kouluttaminen ja tiedottaminen. Erilaisiin tapahtumiin osallistuttiin ja niitä järjestettiin ahkerasti. Toiminta, mukaan lukien hallitustyö, perustui edelleen pitkälti vapaaehtoistyöhön, vaikka työntekijöiden rekrytointi olikin mahdollista. Suuria uudistuksia ja linjoja yhdistyksen kehittämiseksi on kyetty viemään läpi, koska henkilöstöä on poikkeuksellisesti ollut palkattuna muillekin kuin kehitysyhteistyöhankkeille. Yhdistys sai uuden visuaalisen ilmeen, mutta myös yhdistyksen sisällä pitkäjänteistä strategiatyötä on kyetty suunnitelmien lisäksi myös toteuttamaan.

Taloushallinnon kehittämistä sähköisen järjestelmän puitteissa kehitettiin entisestään. Eriyisen hyödyllisenä toimintatapojen ja dokumentoinnin kehittämisen kannalta pidettiin KPMG:n suorittamaa toiminnantarkastusta keväällä 2013, joka liittyi ulkoasiainministeriön kumppanuusjärjestöhakuun.

Neuvonta- ja tiedotustoimintaa Suomessa on kyetty Pirkanmaalla toimivan hankkeen turvin vahvistamaan ja on tehty myös uusia neuvontaoppaita. Kansainvälinen toiminta on jatkunut ja tulee vahvistumaan ja lisääntymään vuonna 2014 ulkoministeriön kasvaneen tuen voimin. Haasteena on edelleen kehittää pysyvämpiä rakenteita varainhankinnan tehostamiseksi sekä saada kuivakäymälä aidosti vaihtoehdoksi myös sisätiloihin perinteisten mökkien ulkokuuressien lisäksi. Asennetyö on haastavaa ja pitkäjänteistä työtä.

Käymäläseura Huussi ry. on kasvattanut yhteiskunnallista asemaansa ja sen uskottavuus on yhä nousussa. Tarvetta kasvavalle toiminnalle on, mutta suurena haasteena on edelleen riittävä varainhankinta. Toimintavuoden aikana kehiteltiin uusia varainhankinnan muotoja, joita on tarkoitus jalostaa myös tulevina vuosina. Resurssien rajallisuudesta huolimatta vanhat hankkeet saatiin päätökseen ja uusia aloitettiin, mikä mahdollistaa yhdistyksen toiminnan myös lähitulevaisuudessa.

HALLINTO

Yhdistyksen toimisto sijaitsee Tampereen keskustassa Kauppakadulla toisessa kerroksessa. Vuoden alusta alkaen yhdistys vuokrasi toimiston viereisen huoneen lisätilaksi, jota käytetään neuvotteluhuoneena sekä tarvittaessa työtilana. Toimistolla työskenteli alkuvuodesta kolme hanketyöntekijää, toukokuusta alkaen neljä. Lisäksi toimistolla työskentelee myös harjoittelijoita, 1-2 kerrallaan.

Yhdistys on Tampereen Ekokumppanit Klubin yhteisöjäsen, KEPA:n jäsen ja Suomen vesifoorumi ry:n jäsen (FWF) sekä jäsenenä ulkomaisissa yhteisöissä: WTO, WTA ja SuSanA.

HALLITUS

Yhdistyksen hallitukseen kuuluivat toimintavuonna 2013 varsinaisina hallituksen jäseninä Mia O'Neill (pj.), Carita Tuli (vpj.), Erja Takala (sihteeri), Antti Raita, Maarit Fagernäs, Matti Pöyry ja Sami Keto (30.4. asti varapj), sekä varajäseninä Kirsikka Pynnönen, Ilkka Pulkkinen, Mika Pirhonen ja Olli Nieminen. Rahastonhoitajana jatkoi Anne Huisman. Tilintarkastajana toimi Raili Hannus ja varatilintarkastaja Jukka Lindroos. Hallitus kokoontui 10 kertaa. Lisäksi hankkeilla oli omia ohjausryhmiä, jotka kokoontuvat tarvittaessa. Strategiatyöryhmä, joka koostui hallituksen jäsenistä ja työntekijöistä,

kokoontui kaksi kertaa käsittelemään strategian päivitystä ja seurantaa.

VUOSIKOKOUKSET

Yhdistyksen kevätkuukokous pidettiin Kaupinojan saunalla Tampereella 23.3.2013 ilman erillistä alustusta. Yhdistyksen hallitus kertoi toimintavuoden tavoitteista ja jäsenten kanssa keskusteltiin. Kokoukseen osallistui 8 yhdistyksen jäsentä.

Syyskuukokous, joka pidettiin perinteiseen tapaan maailman käymäläpäivänä 19.11, järjestettiin Suomen ympäristökeskuksessa. Syyskuukokoukseen osallistui 21 yhdistyksen jäsentä.

JÄSENISTÖ

Jäsenistön määrä oli vuoden 2013 lopussa 415 henkilöjäsentä, 24 yritysjäsentä ja yhdeksän yhteisöjäsentä (vuotta aiemmin jäsenmäärä oli 373 henkilöjäsentä, 22 yritysjäsentä ja kahdeksan yhteisöjäsentä). Jäsenille toimitettiin ajankohtaista jäsenpostia vuosikokouksien yhteydessä ja muutaman kerran vuodessa tarvittaessa – mahdollisuuksien mukaan sähköisesti. Nettisivujen uudistustyö saatiin päätökseen, ja sivut toimivatkin ensisijaisena tiedotuskanavana Facebook-sivujen lisäksi.

HENKILÖSTÖ

Yhdistyksen henkilökunta työskenteli edelleen pääsääntöisesti hankkeissa. **Sari Huuhtanen** jatkoi projektipäällikkänä Sambian kuiva- sanitaatiohankkeessa (ZASP) ja Lusakan kuivasanitaation kehittämishankkeessa sekä Msunduzan kuivasanitaatiohankkeessa Jonna Heikkilän (Turun amk) lisäksi. **Susanna Pakula** toimi projektipäällikkönä Kuivakäymälän hankinta – tuumasta toimeen! - hankkeessa, jossa myös **Aino-Maija Kyykoski** toimi osa-aikasena (40 %) projektikoordinaattorina. Lopun työajan (60 %) Kyykoski käytti yhdistyksen muun toiminnan edistämiseen. Toukokuusta alkaen palkattiin **Sami Keto** koordinoimaan Ekologinen sanitaatio kansalaisjärjestöjen osaamiseksi (ESKO) -hanketta.

Koko vuoden ajan toimistotehtävistä vastasivat pääosin harjoittelijat. Myös ulkomaan hankkeisiin osallistui harjoittelijoita.

TOIMINNANTARKASTUS

Ulkoministeriön vaatima toiminnantarkastus suoritettiin KPMG:n toimesta huhtikuun alussa. Tarkastuksessa käytiin läpi yhdistyksen hallintoon, johtamiseen ja taloudenpitoon liittyviä seikkoja. Tarkastus liittyi myös ulkoministeriön kumppanuusjärjestöhakuun.

YHDISTYKSEN TOIMINTA

Tässä kappaleessa esitellään kootusti vuoden tärkeimpiä toimintoja ja tapahtumia. Kattavasti niistä saa tietoa yhdistyksen www-sivuilta. Jokaisesta tapahtumasta on lähetetty erikseen mediatiedotteita.

YRITYSYHTEISTYÖ

2013 on otettu yhteyttä yli sataan talopakettitoimittajaan. Heille on markkinoitu sisäkuivakäymälöitä ja ilmaista opastusta, jota yhdistys voisi tarjota suunnittelun tueksi. Valitettavasti talopakettitoimittajilla on pääosin negatiivinen suhtautuminen asiaan ja he eivät usein tarjoa sisäkuivakäymälää edes vaihtoehtona tai jopa kieltäytyvät toimittamasta sellaista asiakkaan pyynnöstä. Suuri este alalla ovatkin rakentajat, suunnittelijat ja osin myös valvojat ja tarkastajat. Syksyllä järjestettiin yhteistyössä Varsinais-Suomen alueella toimivan Ravita-hankkeen kanssa asiantuntijaretki Biolanille, jossa oli suunnittelijoille ja rakennustarkastajille tarkoitettua koulutusta sekä opastus Biolanin tuotteisiin ja toimintaan. Osanottajia varsinaisesta kohderyhmästä oli joitakin ja tämän lisäksi mukana oli mm. kuntien ympäristötarkastajia. Lisäksi on oltu yhteydessä jätevesihankkeisiin ja kansalaisopistoihin ja markkinoitu kuivakäymäläesitteitä sekä KSH:n tarjoamaan koulutusta. Joitakin koulutuksia toteutettiin eri puolilla Suomea kuluneena vuonna ja tarjouksia vuodelle 2014 laadittiin.

MOBIILIKÄYMÄLÄHANKE (KEKO)

Kuluneena vuonna käynnistyi projekti siirrettävän tapahtumissa toimivan kuivakäymälän rakentamiseksi (www.keko.fi). Projektia toteuttaa kulttuurirahaston myöntämän henkilökohtaisen apurahan avulla arkkitehti Riikka Pylvänen ja KSH toimii hankkeessa yhteistyökumppanina. KSH:n rooli on ollut avustaa verkostoitumisessa, antaa vinkkejä suunnitteluun ja työstää isompia projektikonaisuuksia mm. TAMKin ja Suomen ekolannoite Oy:n kanssa lisärahoituksen saamiseksi. Toistaiseksi lisärahaa ei ole saatu, mutta suunnittelua jatketaan ja ilman lisärahoitusta toteutetaan joka tapauksessa 1-2 kuivakäymäläesimerkkiä tapahtumiin.

Tapahtumanjärjestäjien kanssa on jo alustavasti sovittu yhteistyöstä, samoin KSH on koordinoinut yhteistyötä mm. Pirkanmaan jätehuollon kanssa ja suurimpana haasteena on selvitelty minne käymäläjäte ja eroteltu virtsa voidaan sijoittaa, koska lainsäädäntö on esteenä muulle kuin kotitalouksista kerättyjen tuotosten hyötykäytölle.

TAPAHTUMAT JA NEUVONTA

Yhdistys on tehnyt paljon neuvontaa ja kouluttanut kuluvana vuonna. Tuhansia ihmisiä on tavoitettu ja kohtaamisia ja yhteydenottoja on myös tilastoitu neuvottelujen helpottamiseksi mm. ympäristöministeriön rahoituksen saamiseksi. Yhdistys on pitänyt myös avoimen oven päiviä ja pyrkinyt näkymään positiivisella tavalla eri medioissa. Asenteet ja ennakkoluulot erityisesti sisäkuivakäymälöiden osalta vaativat pitkäjänteistä työtä, mutta paljon on myös saatu aikaan. Erityisen tärkeitä ovat kuivakäymälämallikohteet ja niissä on järjestetty retkiä ja esittelyjä sekä lisäksi niitä on pyritty saamaan lisää (erityisesti Pirkanmaan neuvontahankkeen puitteissa on kyetty tekemään edistämistyötä). Mallikohteiksi on pyritty saamaan mm. vuokramökkikohdetta Hämeenlinnassa, kyläyhdistyksen tapahtumakäymälää, Tampereella (pääosin) tapahtumissa kiertävää kuivakäymälää, Tampereen rakennustietokeskuksen sisäkuivakäymälää sekä uittotunnelille kahvilan yhteyteen mallikohdetta. Kaikki projektit ovat vireillä, mutta kesken toteutuksen osalta ja yhdistys pyrkii edelleen olemaan mukana edistämistyössä. Myös asuntomessujen kanssa on pyritty tekemään yhteistyötä mallikohteiden saamiseksi messualueille.

SEMINAARIT JA MUUT TAPAHTUMAT

Käymäläseura Huussin edustajat osallistuivat muutamiin eri muiden alan toimijoiden järjestämiin seminaareihin ja esimerkiksi Biolaitosyhdistyksen kanssa on pyritty käynnistämään yhteistyötä. Myös yhteistyötä vesiensuojeluyhdistysten liiton kanssa pyritään kehittämään ja heihin oltiin yhteydessä mm. EU-komission fosforin kestävän käytön lausunnon osalta. Tampereen toimijoista Ekokumppanit Oy ja KVVY ovat tärkeitä yhteistyökumppaneita, samoin työllä ja toiminnoilla pyritään tukemaan kuntien ympäristönsuojelua ja täten edistämään ja lisäämään yhteistyössä haja-asutusalueiden kuivakäymälöitä ja jätevesiasetuksen toteutumista.

KSH:n asiantuntija puhui SYKEN haja-asutusalueiden jätevesipäivillä SYKEN pyynnöstä ja myös heidän kanssaan on tehty muutakin yhteistyötä puolin ja toisin. Korkeakoulujen kanssa on jatkettu

yhteistyötä eri tavoin, lähinnä Pirkanmaalla, Varsinais-Suomessa ja Uudellamaalla. Finnish Water Forum (FWF) on tärkeä partneri erityisesti vienninedistämisasiissa ja kv-yhteistyössä. Myös lukuisten muiden toimijoiden ja hankkeiden kanssa on tehty erilaista yhteistyötä molemminpuolisten hyötyjen ja asian edistämisen saavuttamiseksi.

Yhdistystä pyydettiin mukaan moneen tapahtumaan ja tilaisuuteen, joihin osallistuttiin mahdollisuuksien mukaan. Yhdistys oli mukana mm. Tampereen Mahdollisuuksien torilla, Maailma kylässä -festivaaleilla Helsingissä, Tampereen kaupungin järjestämällä vihreällä viikolla ja ympäristötorilla. Suomalaisista mallikohteista saatua materiaalia ja muuta yhdistyksen esite- ja hankemateriaalia hyödynnettiin näissä tapahtumissa ja luennoilla. Myös omia tapahtumia järjestettiin: Tampereella jätevesi-ilta ja ESKO-hankkeen koulutustilaisuudet Helsingissä, Tampereella ja Turussa. ESKO-hankkeen osalta järjestettiin myös kaksi yksittäisille järjestöille suunnattua koulutustilaisuutta, joiden tavoitteena oli tukea järjestöjä ottamaan huomioon kestävä sanitaatio hankkeissaan.

Vuoden 2013 tapahtumakalenteri

22.3. Maailman vesipäivä

23.3. Kevätkokous, klo 12.00-15.00 Kaupinojan saunalla (Kaupinpuistokatu 1 A)

11.-14.4. Oma mökki messut 2013, Helsinki, Kuivikkeen julkaisu

15.-21.4. Jätevesiviikko

16.4. Mökkiläisten klubi-ilta, järjestäjänä Ekokumppanit Moreenia, Tampere

26.-28.4. Keksivä kierrätysdesign & kestävä kehitys, Ideapark, Lempäälä

7.5. Kompostointipäivä Ekokumppanit, klo 14-18, Tampere

16.5. Kepan ympäristöjärjestötapahtuma, Helsinki

18.5. Kahvila Kääntöpöydän avajaiset, Pasila Helsinki

24.-25.5. Maailma Kylässä -festivaali, Helsinki

3.6. Ympäristötori Tammelantorilla, klo 16-20

4.6. Luomuviljelyä, huusseja ja kompostointia, retki Nekalan siirtolapuutarhaan & Meirän pellolle Kangasalalle klo 15.30.-20.30.

- 3.-9.6. Vihreä viikko, Tampereen seutu
- 8.6. Tampereen Sosiaalifoorumin sanitaatiokeskustelu
- 8.6. Mahdollisuuksien tori, Tampere klo 10-16
- 8.6. Hämeenpuiston kyläraitti-tapahtuma, Tampere
- 27.7. Eräjärven markkinat, Eräjärvi, Orivesi
- 2.-4.8. Faces Etnofestival, Gumnäs (Pohjankuru)
- 4.8. Sastamalan kylämarkkinat
- 7.8. Jätevesi-ilta Tampereen ammattikorkeakoululla
- 31.8. Retki Kirkkonummelle ja Fiskarsiin
- 4.9. klo 12-18 Avoimien ovien päivä KSH toimistolla
- 7.9. Viljakkalassa kylätapahtuma
- 20.-21.10. Vesiosuuskuntapäivät Ikaalisissa
- 15.10. Maailman käsienpesupäivä
- 28.10. klo 13-17 Ekologinen sanitaatio kansalaisjärjestöjen osaamiseksi -koulutus Helsingissä Kepan tiloissa (Töölöntori 2A)
- 30.10. Haja-asutuksen vesihuollon teemapäivät, SYKE Helsinki, Käymäläseura Huussilla puheenvuoro tilaisuudessa: "ajankohtaiskatsaus kuivakäymälärintamalta"
- 11.11. kuivakäymäläkoulutusta Rauman kansalaisopistolla
- 19.11. Maailman käymäläpäivä ja yhdistyksen syyskokous klo 16.30-18.30., Suomen ympäristökeskuksella (SYKE), Helsingissä.
- 21.11. klo 14-16.30 Käymälä parempaan maailmaan -koulutus, Vanha Kirjastotalo, Tampere
- 21.11. klo 17-19 Opi huusseista -info, Vanha Kirjastotalo, Tampere
- 28.11. klo 9-16 Suomen kehitystyön mahdollisuudet -seminaari, Turun ammattikorkeakoulu, Lemminkäisenkatu 30, Turku
- 28.11. klo 16-18 Ekologinen sanitaatio osaksi järjestötoimintaa -koulutus, Turun ammattikorkeakoulu, Lemminkäisenkatu 30, Turku
- 12.12. avoimet ovet ja pikkujouluilua toimistollamme klo 15-18

VIRTSAN LANNOITEKÄYTÖN EDISTÄMINEN

Vuonna 2013 järjestettiin kaksi seminaaria/asiantuntijatilaisuutta virtsan lannoitekäytön ja myös kuivakäymälätuotosten hyödyntämisen edistämiseksi Suomessa.

Keväällä järjestettiin yhteistyössä Pääkaupunkiseudun kierrätyskeskuksen, Aalto yliopiston ja Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistyksen kanssa asiantuntijaseminaari, johon osallistui 33 asiantuntijaa ja Aalto yliopiston opiskelijoita. (*yhteenvedo seminaarista liitteenä*). Seminaarissa pohdittiin lannoitekäytön esteitä sekä etsittiin ratkaisuja. Yhteenvetona syntyi ajatuksia pilottiprojekteista sekä MTK:n ympäristöjohtaja lupasi järjestää yhteistyössä KSH:n kanssa seminaarin virkamiehille ja poliitikoille syksyllä 2013.

Syksyllä järjestettiin seminaari yhteistyössä MTK:n kanssa MTK:n tiloissa Helsingissä. Ensisijaisena kohderyhmänä olivat virkamiehet ministeriöistä (MMM, YM, UM), poliitikot sekä Evira ja lannoiteteollisuuden edustajat. Valitettavasti tärkeimpiä kohderyhmiä ei edelleenkään saatu mukaan edes MTK:n kutsumina, mutta seminaari oli hedelmällinen ja asia koettiin osallistujien kesken tärkeäksi ja asiaa edistetään jälleen seminaarissa TAMKissa 8.5.2014. Kutsuja lähetettiin laajalle joukolle molemmista seminaareista ja molempien osalta saatiin myös mediahuomiota, joten voidaan katsoa että tiedotusmielessä seminaarit onnistuivat loistavasti ja asiaa viedään eteenpäin pitkäjänteisesti. Eviran kanssa on oltu yhteistyössä tyyppinimen hakuun ja lannoitekäyttöön liittyen ja selvitelty miten.

VIESTINTÄ

Viestinnän ja tiedotustyön kehittämistä kyettiin toteuttamaan vuonna 2013. Tiedotus toteutettiin pitkälti eri yhteistyökumppanien kanssa (jätevesiviikolla YM, hankkeessa ja jätevesi-illoissa Ekokumppanit Oy sekä Tampereen ammattikorkeakoulu (TAMK) ja virtsan lannoitekäytön edistämässä Pääkaupunkiseudun kierrätyskeskus ja MTK). Yhdistyksen työntekijä toteutti viestintäopastusmateriaalin henkilöstölle ja hallitukselle ja osallistui itse yhteen koulutukseen. Tiedotteet on laadittu yhdenmukaisiksi ja niille on oma "media" -osio www.sivuilla. Mediaosumat tallennettiin ja tilastoitiin ja leikekirjat on päivitetty ajan tasalle harjoittelijoiden voimin. Yhdistys sai paljon haastattelupyynnöitä ja kaikkiin niihin kyettiin vastaamaan. Myös muutama juttu kirjoitettiin mm. Ympäristöasiantuntija -lehteen. Viestintäsuunnitelma edesauttoi pitkäjänteistä tiedotustyötä ja

sellainen toteutetaan myös jatkossa. (liite mediaosumat vuonna 2013). Yhtenä urakkana kilpailutettiin mediaseurantapalveluja sekä tiedotteiden jakelupalveluja.

Tämän lisäksi yhdistyksellä on nyt 4-6 kertaa vuodessa ilmestyvä uutiskirje, jota voi tilata mm. nettisivuilta helposti.

VUODEN HUUSSITEKO -PALKINTO

Suomen Turusta 2002 ansiokkaalla tavalla aloitettua Vuoden huussiteko -palkintokäytäntöä jatkettiin. Vuoden 2013 Kultainen talikko luovutettiin Dodo ry:n kaupunkiviljelyä harjoittavalle Kääntöpöydälle, jossa myös ravinnekierto ja kuivakäymälä ovat omassa roolissaan. Talikko luovutettiin kaupunkiviljelijöille kahvila Kääntöpöydän avajaisissa Pasilan veturitalleilla lauantaina 18.5.

LAUSUNNOT

Ekologista sanitaatiota on edistetty tehokkaasti antamalla lausuntoja. Lausunnot, mielipide tai kommentteja on annettu EU-komissiolle fosforin kestävästä käytöstä, jätehuoltomääräyksistä, järjestöjen yhteiseen post2015-lausuntoon YK:n yleiskokoukseen, Seinäjoen asuntomessualueen kaavamuutokseen sekä hallituksen esitykseen vesihuoltolain muuttamisesta. Lausunnot löytyvät osoitteesta: <http://www.huussi.net/media/lausunnot/>

Lainsäädäntötyöhön ja lobbaukseen on kulutettu muutoinkin paljon resursseja, koska ilman lainsäädäntömuutoksia kuivasanitaation esimerkiksi julkisten tilojen tai tapahtumien laajamittaisempi edistäminen on mahdotonta.

UUSI LOGO

Toimintavuoden aikana toteutettiin useita uuteen strategiaan perustuvia toimintoja. Näkyvin niistä lienee uuden logon lanseeraaminen liittyen uuden visuaalisen ilmeen kehittämiseen. Hallitus julisti avatuksi logo-kilpailun syksyllä 2013, ja kilpailuun tulikin 31 ehdotusta uudeksi logoksi. Facebook-äänestyksen perusteella hallitus valitsi uudeksi logoksi Anne Haapasen suunnitteleman logon.

NETTISIVUT

Yhdistyksen nettisivut saivat vuoden aikana uuden ilmeen, joka julkaistiin heinäkuussa 2013. Verkkokauppa avattiin syksyllä 2013. Nettisivuja pystyy nyt päivittämään helpommin, ja niiden rakenne on selkeämpi ja houkuttelevampi. Verkkokauppaa kehitettiin varainhankinnan lisäämiseksi.

KUIVIKE-LEHTI

Yhteistyössä Sydän-Hämeen lehden kanssa toimitettiin ja painettiin jo seitsemäs KUIVIKE-lehti, joka valmistui parahiksi kevään OmaMökki -messuille. Lehteen on koottu ajankohtaistietoa ja sen kustannukset katettiin pääosin mainostuloilla. Lehden toimituksesta vastasi Mika Pirhonen. Painosmäärä oli 8 000. Lehteä jaettiin eri tapahtumissa ja sitä toimitettiin useille tahoille Tampereella, mm. kirjastoihin.

MUUT JULKAISUT

Toimintavuoden aikana toteutettiin uusia esitteitä kuivakäymäläneuvonnan tueksi. Pirkanmaan ELY-keskuksen rahoittaman Kuivakäymälän hankinta – tuumasta toimeen! -hankkeen ohessa laadittiin ABC-esitesarja sisäkuivakäymälän hankkijalle ja käymäläjätteen käsittelyyn.

Maailman käymäläpäivänä 19.11. julkaistiin maailman sanitaatiotilannetta kuvaava sähköinen infograafi, jota levitettiin lähinnä Facebookin kautta. Infograafi tavoitti noin 10 000 ihmistä.

HUUSSIKORTTELI

Helsingin Messukeskuksessa vuosittain järjestetään Vapaa-ajan asumisen messut, joista yksi osa on OmaMökki -messut. Tämä messupaikka on jo muutamia vuosia ollut yhdistyksen tärkein tiedottamistapahtuma. Vuonna 2013 oli jo seitsemäs kerta, kun kaikkia yritysjäseniä oli pyydetty mukaan yhteiseen osastoon HUUSSIKORTTELIIN. Korttelin saama suosio oli suuri. Messuilla pidettiin myös Huussiklinikka-seminaari.

ASUNTOMESSUT

Mallikohde asuntomessuille on yhdistyksen tavoite, vaikka mahdollisuudet ovat usein rajalliset kun myös loma-asuntomessuille rakennetaan viemärointi, jolloin ei ole tarvetta miettiä kiinteistökohtaisia jätevesiratkaisuja. Taloudellista intressiä rakentaa kuivakäymälä asunto- tai loma-asuntomessuille ei siis toistaiseksi juuri ole viime vuosien messuilla ollut.

Yhdistyksen edustajat neuvottelivat vuonna 2012 Vantaan 2015 - asuntomessuorganisaation kanssa siten, että lopulta saatiin lupa kuivakäymälän rakentamiseen ja käymäläjätteiden käsittelyyn asuntomessukohteessa. Asiaa markkinoitiin asuntomessusivujen kautta sekä Vantaan seudun sanomalehdissä vuoden 2012 lopussa sekä alkuvuodesta 2013. KSH sitoutui myös antamaan maksutonta neuvonta- ja suunnitteluapua kuivakäymäläkohteen rakentajalle sekä muutama yritys lupautui sponsoroimaan hankintoja. Valitettavasti asiasta kiinnostunutta rakentajaa tontinhakijoiden joukosta ei löytynyt. Yksi idea on, että messuilla pyritään olemaan mukana itse messujen aikana ja järjestetään neuvontaa ja tiedotusta siirreltävän kuivakäymälän kanssa.

Vantaan lisäksi on oltu yhteydessä Seinäjoen asuntomessuille 2016 ja myös Seinäjoelle on saatu lupa rakentaa kuivakäymäläkohde. Lisäksi tehtiin muistutus kaavavaiheessa kuivakäymälöiden hyväksymisestä ja edistämisestä messualueella. Myös Kalajoen 2014 -loma-asuntomessuille on oltu yhteydessä ja erästä ekotalon rakentajaa pyrittiin saamaan kuivakäymäläkohderakentajaksi, mutta valitettavasti paikalle rakennettu infra vähentää luonnollisesti kiinnostusta omaan jätevesiratkaisuun. Kalajoen messuille on myös keskusteltu siirreltävän kuivakäymälän tuomisesta paikalle ja infon antamisesta messukävijöille, ja loma-asuntoa rakentavat olisivatkin loistava kohderyhmä kuivakäymäläneuvonnalle.

RT-KORTTI

RT-kortin päivitys on KSH:n strateginen tavoite, aiempi RT-kortti on vuodelta 1995 ja se ei palvele nykyisessä käytössä. KSH on ollut aktiivinen päivityksen edistämässä ja viimein on päästy tilanteeseen, jossa Rakennustieto Oy on aloittanut projektin RT-kortin päivittämiseksi. Toimikuntaan on kerätty jäseniä ja KSH on nimennyt edustajansa toimikuntaan. KSH:a on myös pyydetty ottamaan vetovastuu käsikirjoituksen kirjoittamisesta ja työstämisestä ja resursseja tähän pyritään löytämään, jotta kortti saadaan päivitettyä vuonna 2014. Ohjetta voidaan myös levittää KSH:n kautta, mutta yksityiskohdista sovitaan tarkemmin, kunhan kortti saadaan päivitettyä.

KANSAINVÄLINEN NÄKYVYYS

Yhdistys toimii edelleen Suomen edustajana kansainvälisessä kuivakäymälän ISO-**standardointiryhmässä**, jossa kehitetään standardia ja ohjeistusta kotitalouksien jätevesien hallinnalle (käytännössä sanitaatio ja käymäläjätevesien hallinta) sekä Metallialan Standardointiliitto Metstan koordinoiman viemärintikomitean (K165) työskentelyyn. Yhdistys haluaa varmistaa, että kansainväliset standardit huomioivat paitsi kaupalliset intressit, myös sanitaatiovaihtoehtojen käytettävyyden, kestävyys ja ekologisuuden koko elinkaaren ajalta.

Sambiassa yhdistys sai näkyvyyttä mm. Lusakan hankkeen radiokampanjan myötä sekä paikallisen kumppanin osallistuessa mm. Sambian vesifoorumiin, Agriculture and Commercial -tapahtumaan ja AfricaSan-konferenssiin, jonka yhteydessä NECOS isännöi vierailun Madimbaan.

VARAINHANKINTA

Yhdistys on mukana OmaKapua -hankkeessa, jonka puitteissa suunniteltiin matka Sambian hankealueelle ja Botswanaan. Hankematkaa lykättiin vuodelle 2014, ja mukaan otetaan vielä uusia matkaajia.

Osana varainhankinnan tehostamista yhdistyksen www-sivujen ja verkkokaupan uudistustyö vietiin päätökseen. Myös yritys yhteistyötä pyrittiin kehittämään.

Huussikummitoimintaa jatkettiin edelleen tärkeänä kehitysyhteistyöhankkeiden omarahoitusmuotona.

HANKETOIMINTA

SAMBIAN KUIVASANITAATION KEHITTÄMINEN (ZASP) KALOKO 2006-2013

Yhdistyksen ensimmäinen kehitysyhteistyöhanke Sambian Kalokossa päättyi 8 toimintavuoden jälkeen. Hankkeen viimeisenä vuotena pyrittiin varmistamaan pysyvien hanketulosten siirtyminen ja toimintojen jääminen hankealueen toimijoiden (sanitaatioklubit, keskuskomitea, Kaloko Trust) vastuulle. E erityisen tärkeäksi on osoittautunut keskuskomitean rooli ja niinpä sen status varmistettiin rekisteröimällä se virallisesti Sambian järjestörekisteriin. Kuivakäymälöiden rakentamista jatkettiin hankkeen loppuun saakka ja niiden määrä oli vuoden 2013 lopussa 75 ja hankkeessa rakennettujen porakaivojen määrä on 10. Keskuskomitea jatkaa käymälöiden rakentamisen koordinoitua myös hankkeen loppumisen jälkeen. Toimintavuoden aikana tehtiin myös useita koulutuksia ja materiaalia, jotta myös jatkossa sanitaatio- ja hygieniatietoisuus alueella leviää. Hankkeen aikana koulutuksiin osallistui lähes 7000 ihmistä.

LUSAKAN KUIVASANITAATION KEHITTÄMINEN 2008-2013

Lusakan hankkeen toinen vaihe saatiin päätökseen toimintavuonna. Kumppanina hankkeessa on NECOS. Vuonna 2013 jatkettiin käymälöiden rakentamista, käymälöiden määrän noustessa 111. Kaksi hankkeen rakentamaa vesikioskia palvelee yli 1500 ihmistä alueella. Hankkeessa perustettuja paikallisia yrityksiä on 6 ja osa niistä toimii jo kestäväällä pohjalla mm. jätehuollossa, vesikioskien pyörittämisessä sekä tarjoamalla palveluja käymälöiden rakentamisessa, kunnossapidossa ja tuotteiden kierrättämisessä. Koulutuksia annettiin sekä paikallisella, alueellisella että ministeriöiden tasolla. Vaikuttamis- ja tiedotustyötä tehtiin mm. eri ministeriöissä, yliopiston kautta, Sambian vesifoorumissa, NGO WASH-Forumissa kautta sekä järjestämällä esittelykierroksia Madimbassa mm. muille järjestöille ja eri maiden delegaatioille. Hanke jatkuu uutena hankkeena ja laajenee Lusakassa uusille alueille vuonna 2014.

MSUNDUZAN KUIVASANITAATIOHANKE SWAZIMAASSA 2007-2013

Msunduzan kuivasanitaatiohankkeen viimeisenä hankevuotena keskityttiin hankkeen tulosten kestävyteen ja paikallisten omistajuuden kasvattamiseen. Vuonna 2013 rakennettiin X kuivakäymälää ja järjestettiin koulutuksia kuivakäymälän

rakentamisesta, käytöstä ja ylläpidosta, terveydestä, kompostoinnista ja kuivakäymälästä saadun lannoitteen käytöstä puutarhoissa. Yhteensä rakennettujen kuivakäymälöiden määrä on x. Lisäksi syksyllä järjestettiin toinen Higher-Level kurssi kuivasanitaatiosta paikallisille virkamiehille, johtajille, kansalaisjärjestöille, Msunduzan huussinomistajille ja sanitaatioeksperteille. Lisäksi perustettiin Msunduzaan Environmental Association, jossa on jäseniä mm. sanitaatio-eksperteistä ja alueen johtajista, ja jonka tarkoitus on jatkaa hankkeen toimintoja sen päätyttyä.

KUIVAKÄYMÄLÄN HANKINTA - TUUMASTA TOIMEEN! 2012-2014

Vuoden 2012 lokakuussa käynnistyi Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta rahoitusta saanut neuvontahanke. Rahoitusta koordinoi Pirkanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja rahoitus kuuluu Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaan 2007-2013.

Asiantuntijaryhmän johdolla laadittiin Sisäkuivakäymälän ABC - esitteet hankinnasta, laitemalleista ja käymälätuotosten käsittelystä. Esitteet on koettu kiinnostaviksi ja hyödyllisiksi ja yli puolet (4000 kpl /painos) on jaettu vuoden aikana järjestetyissä tapahtumissa. Vuoden aikana on osallistuttu 6 kyläyhdistyksen kesätapahtumaan, järjestetty 3 tutustumisretkeä kuivakäymäläkohteisiin, oltu mukana 9 tapahtumassa Pirkanmaalla ja OmaMökki -messuilla Helsingissä. Pirkanmaalla tapahtumiin on osallistunut yhteensä noin 4400 henkeä ja henkilökohtaista neuvontaa on annettu noin 420 hengelle, lisäksi annettiin 21 kiinteistöllä neuvontaa kuivakäymälän valinnasta. Tampereen ammattikorkeakoulun, Moreenian, Ekokumppanit Oy:n Nekalan siirtolapuutarhan ja Kokemäenjoen vesistön vesiensuojeluyhdistyksen kanssa on tehty paljon yhteistyötä eri tapahtumien järjestämisessä. Lehti-, ja radiojuttuja on julkaistu parisenkymmentä.

EKOLOGINEN SANITAATIO KANSALAIJÄRJESTÖJEN OSAAMISEKSI (ESKO) 2012-2013

Ulkoministeriön viestintä- ja globaalikasvatustuella rahoitettiin koulutushanke, jonka tarkoituksena oli edistää kehitysyhteistyötä tekevien suomalaisten kansalaisjärjestöjen valmiuksia liittää

ekologinen sanitaatio osaksi hankkeitaan. Tavoitteena oli myös nostaa sanitaatiokysymysten yhteiskunnallista statusta ja korostaa sen merkitystä keskeisenä osana Suomen kehitysyhteistyöagendaa. Yleisiä koulutustilaisuuksia järjestettiin yhteensä kolme. Helsingissä yhteistyössä Kepan kanssa järjestettiin sisällöltään laajin tilaisuus, johon osallistui 30 henkilöä. Tampereella ja Turussa järjestettiin hieman suppeamat tilaisuudet. Lisäksi järjestettiin kaksi yksittäisille järjestöille räätälöityä koulutustilaisuutta, joiden sisältö suunniteltiin yhdessä osallistuneiden järjestöjen, Suomen Lähetysseuran ja Taksvärkin, kanssa vastaamaan erityisesti heidän tarpeitaan. Koulutuksia tukemaan laadittiin koulutusmateriaalia, jossa muistutettiin sanitaation ja hygienian tärkeydestä ja neuvottiin käymälän rakentamista.

TALOUS | 5

Toimintavuonna 2013 kirjanpidon ja palkanlaskennan hoiti Pluscom Taloushallinto Oy (ent. Messukylän toimistopalvelu Oy) ja yhdistyksen pankkina toimi Kangasalan Osuuspankki. Yhdistys jatkoi sähköisen taloushallinnon järjestelmän Fivaldin käyttöönottoa ja soveltamista omaan toimintaansa. Järjestelmä mahdollistaa lähes reaaliaikaisen taloudenseurannan ja vähentää myös tulostustarvetta.

Vuoden 2013 tulos on positiivinen ja tulos on 4478,75 euroa. Pääosa toiminnasta rahoitettiin ulkoministeriön hankerahoilla, minkä lisäksi tukea saatiin myös ympäristöministeriöltä ja Tampereen kaupungilta. Merkittävin yhdistyksen toiminnan tuki saatiin Maa- ja vesitekniikan tuki ry:ltä, joka oli vuonna 2013 30 000€ ja joka jatkuu vielä vuoteen 2015 asti. MVTT:n tuki mahdollisti osa-aikaisen työntekijän (60 %) palkkaamisen vuonna 2013.

Omarahoitusta kerättiin jäsenmaksuilla, jotka olivat vuonna 2013:

- henkilöjäsen 20 €
- opiskelijajäsen 10 €
- perhejäsen 30 €
- yritysjäsen (iso) 500 €
- yritysjäsen (pieni) 200 €
- yhteisöjäsen 30 €

Omarahoitusta kartuttivat myös Sambian hankkeiden huussikummituotot ja erilaiset lahjoitukset, joista yhdistys on erittäin kiitollinen. Silti varainhankintaa on jatkossa kehitettävä yhä kestävämpää suuntaan etenkin toiminnan kasvaessa.

Tilintarkastuksesta ja hankkeiden erityistilintarkastuksista on vastannut HTM Raili Hannus.

Varainhankinta kasvoi yli 40 %, joka selittyy paitsi jäsenmaksutulojen, myös alhaisempien varainhankinnan kulujen ja uusien kampanjoiden avulla. Samalla on pyritty seuramaan yhdistyksen veroasioita ja suunnittelemaan myös alv-veroasioita pitkäjänteisesti.

Hallinnon kulut ovat pitäytyneet samoissa lukemissa (noin 25000€) vaikka toiminta on kasvanut viime vuodesta. Yhdistys pitääytyy hallinnon kulujen minimoinnissa, jotta suurin osa kuluista saataisiin ohjattua varsinaiseen sanitaatio- ja tiedotustyöhön. Viime vuodesta henkilöstökulut kasvoivat kolmanneksen ja olivat yhteensä hieman yli 125 000€.

YHDISTYKSEN KESTÄVÄ KEHITTÄMINEN

Yhdistyksen toiminta on kasvanut nopeasti, ja jotta toimintaa pystytään kehittämään jatkossakin, on uusien toimintamallien käyttöön ottaminen ja etenkin taloudelliseen kestävyYTEEN pyrkiminen olennaista. Vuonna 2013 yhdistyksen strategiaa päivitettiin ja loppuvuodesta 2013 suoritettiin myös strategian katselmointi. Kehitettäviä osa-alueita olivat edelleen varainhankinta ja yritysysteistyö, mutta hanketyön ja hallinnon osalta monet asiat olivat edenneet. Toiminta-, henkilöstö- ja talousohjesääntöjä päivitettiin, ja muuta ohjeistoa täydennettiin vastaamaan toiminnan tarpeita. Toiminnan ja strategian katselmointi on osa yhdistyksen toimintaa jatkossakin, minkä lisäksi laadun kehittäminen ja hallinnon vahvistaminen liittyvät vahvasti yhdistyksen kehittämiskohteisiin.